

13.09.2011.

Употреба информационо-комуникационих технологија у Републици Србији, 2011.

- **Домаћинства/појединци**
- **Предузећа**

Методолошке основе

Републички завод за статистику спровео је по шести пут два истраживања о употреби информационо-комуникационих технологија. Прво се односи на домаћинства и појединце, а другим су обухваћена предузећа.

Истраживања су спроведена по методологији Евростата, на територији Републике Србије. (У оквиру података за Републику Србију нису приказани подаци за АП Косово и Метохија.)¹⁾

Када је реч о домаћинствима и појединцима, референтни период чинила су три месеца која су претходила телефонском интервјуисању. Референтни период за највећи број питања постављених предузећима био је јануар 2011, док су се поједина питања односила на целокупну 2010. годину.

Анкета за домаћинства спроведена је на двоетапном узорку, стратификованом по критеријуму урбаности. Узорак је алоциран на подручју централне Србије (без Београда), АП Војводине и Београда, пропорционално броју домаћинстава. Обим узорка износио је 2 400 домаћинстава и 2 400 појединаца. Испитивање је спроведено телефонским путем, а било је дозвољено и посредно анкетирање (давање одговора уместо одсутног лица).

Анкета за предузећа спроведена је на узорку стратификованом по величини и делатности, телефоном. Обим узорка износио је 1 200 предузећа.

Контакт:
Владимир Шутић, руководилац
Група за статистику употребе
информационо-комуникационих технологија
Тел.: +381 11 241-29-22, лок. 278
vladimir.sutic@stat.gov.rs

Директор
Проф. др Драган Вукмировић

Група за информисање и дисеминацију
Тел.: +381 11 240-12-84
stat@stat.gov.rs

¹⁾ Републички завод за статистику од 1999. године не располаже подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).

Резултати истраживања

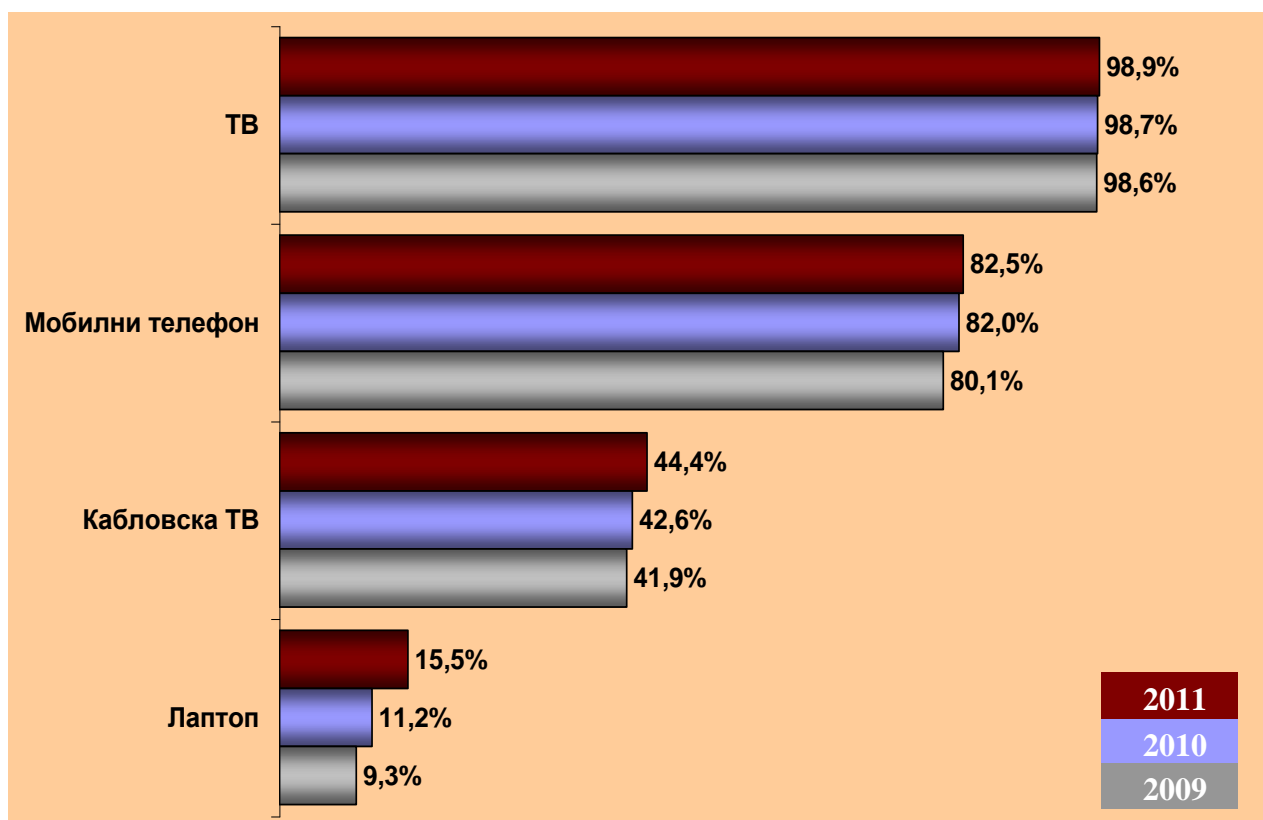
• Домаћинства/појединци

Према методологији Евростата, обухваћена су домаћинства с најмање једним чланом који има између 16 и 74 године живота, као и појединци исте старосне доби.

На питање које се односи на уређаје заступљене у домаћинствима испитаници су могли дати више одговора. Истраживање показује да 98,9% домаћинстава поседује ТВ, 82,5% мобилни телефон, а 44% кабловску ТВ.

15,5% домаћинстава поседује лаптоп, што представља повећање од 4,3% у односу на 2010. годину, 6,2% у односу на 2009. годину, а 9,7% у односу на 2008. годину.

Граф. 1. Уређаји заступљени у домаћинствима

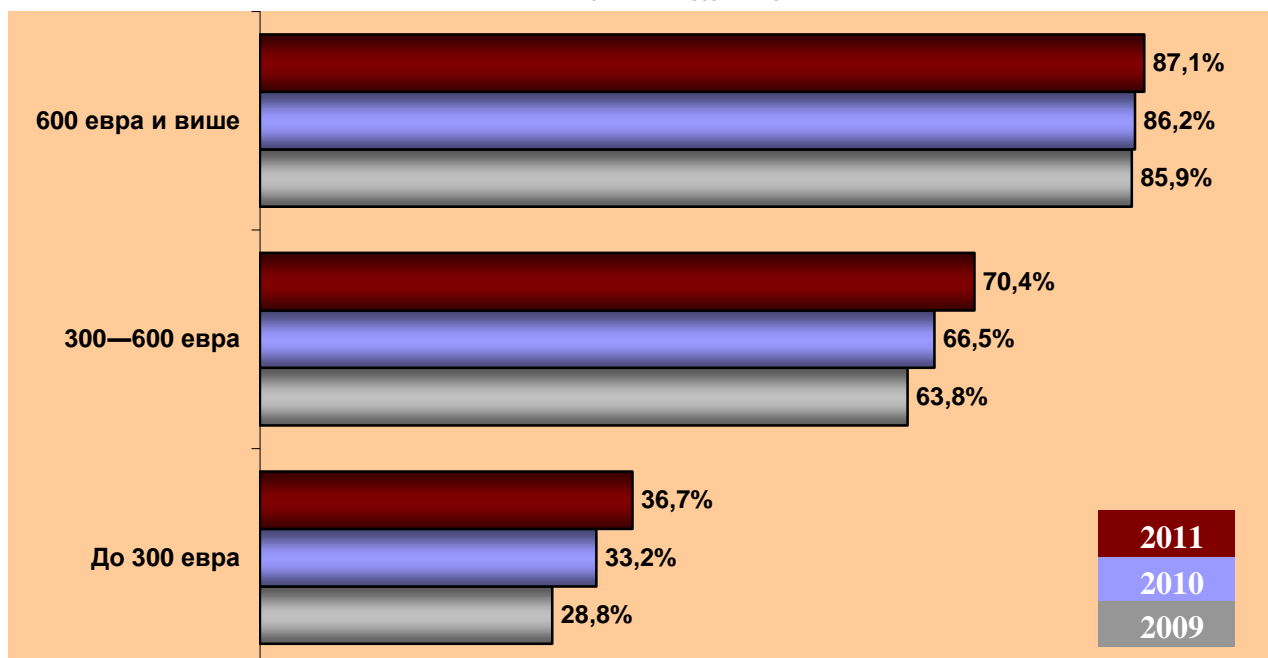

52,1% домаћинстава у Републици Србији поседује рачунар, што чини повећање од 1,7% у односу на 2010. годину, 5,3% у односу на 2009. годину, а 11,3% у односу на 2008. годину. Заступљеност рачунара у домаћинствима варира у зависности од територијалне целине: у Београду износи 61%, у Војводини 53%, а у централној Србији 47,2%.

52,1% домаћинстава поседује рачунар

Разлике се могу уочити и када се упореди заступљеност рачунара у урбаном и руралном делу Србије: 60,8% наспрам 39,7%. У односу на 2010. годину, овај јаз се незнатно повећао. У прилог томе говоре и стопе раста заступљености рачунара у урбаном и руралном делу Србије. У урбаном делу Србије стопа раста је 2,1%, док тај раст у руралном делу Србије, у односу на 2010, износи 1,4%.

Граф. 2. Процент домаћинстава која поседују рачунар, према висини прихода

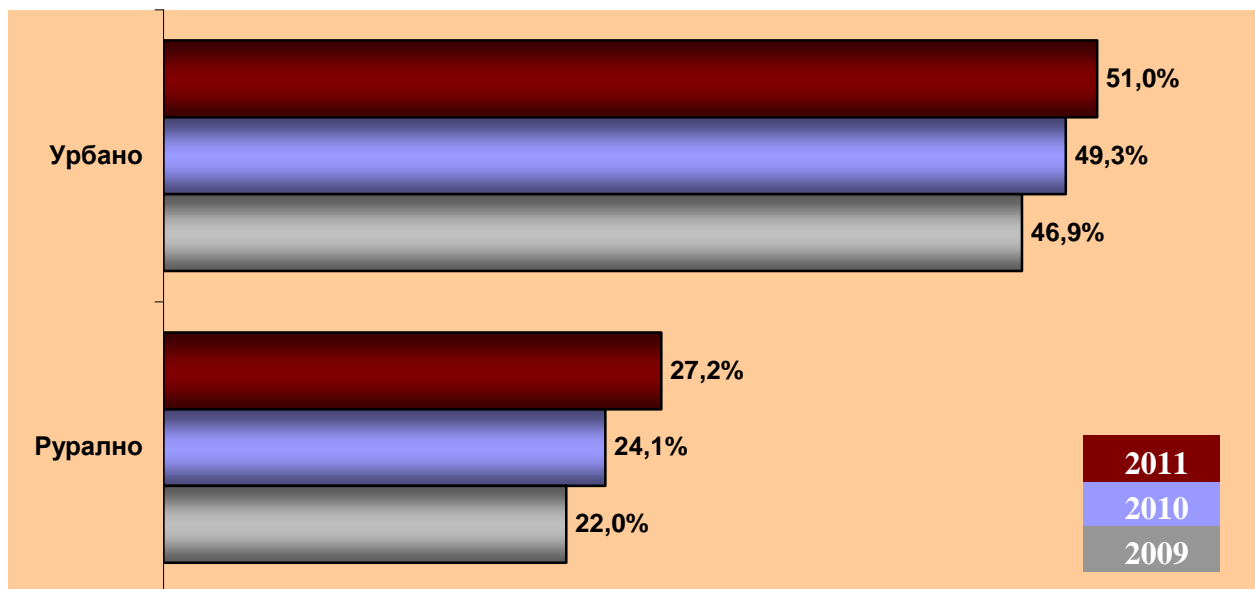

41,2% домаћинстава поседује интернет прикључак

У Републици Србији 41,2% домаћинстава поседује интернет прикључак, што чини повећање од 2,2% у односу на 2010. годину, 4,5% у односу на 2009. годину, а 8% у односу на 2008. годину.

Заступљеност интернет прикључка највећа је у Београду и износи 51,6%. У Војводини она износи 42%, а у централној Србији 36,3%.

Граф. 3. Процент домаћинстава која поседују интернет прикључак, према типу насеља

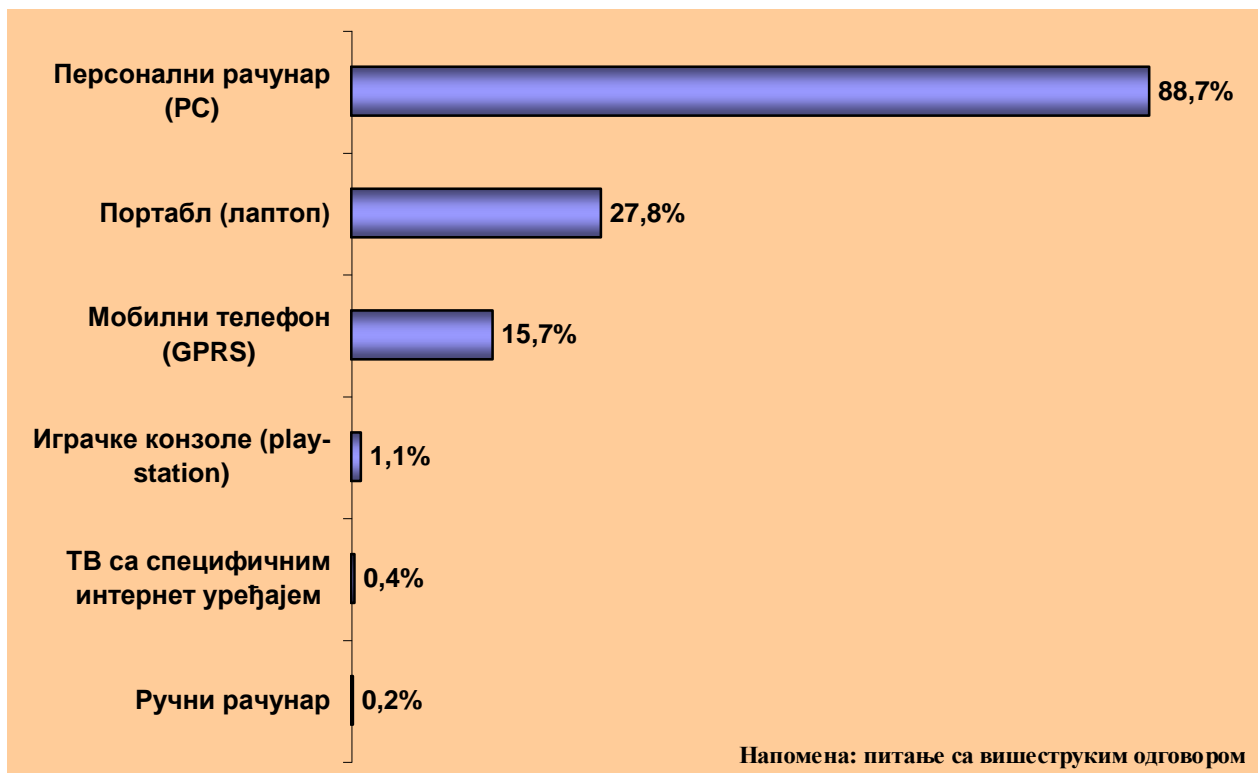

Велики јаз постоји у погледу поседовања интернет прикључака када се погледа структура домаћинстава према висини месечног прихода. Интернет прикључак већином поседују домаћинства која имају месечни приход који премашује 600 евра (83,8%), док учешће домаћинстава са приходом до 300 евра износи свега 25,9%.

На питање о уређајима помоћу којих се у домаћинствима приступа интернету чак је 88,7% домаћинстава одговорило да је то персонални рачунар, 27,8% домаћинстава у ту сврху користи лаптоп, док 15,7% домаћинстава приступа интернету користећи мобилни телефон.

На основу резултата истраживања дошло се до закључка да се број домаћинстава која приступају интернету помоћу лаптопа повећао за 8,5% у односу на 2010. годину. С друге стране, смањено се број домаћинстава која приступају интернету преко персоналног рачунара (смањење од 2,3%).

Граф. 4. Уређаји помоћу којих се приступа интернету

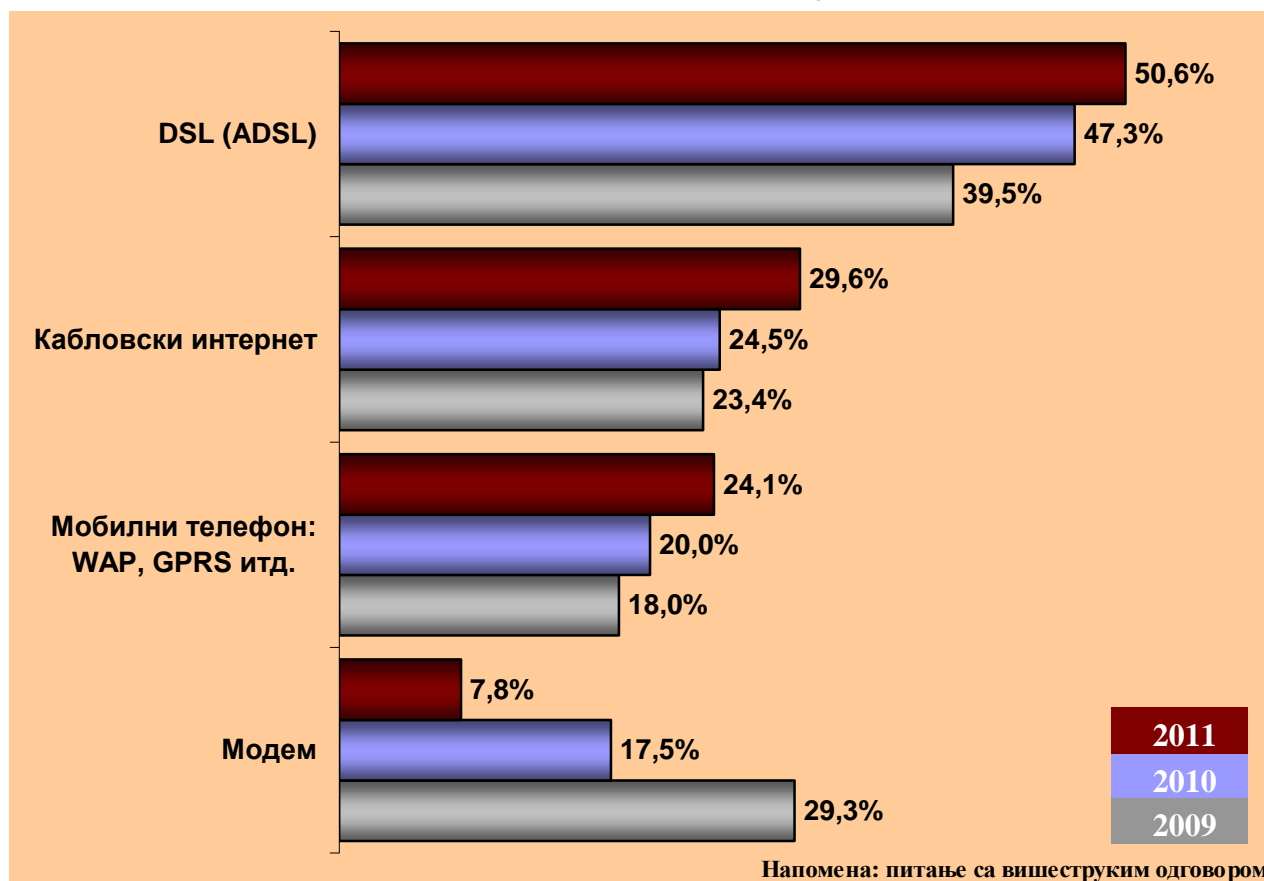

У вези с начином приступања интернету (типови конекције), домаћинствима је било омогућено да одаберу неколико понуђених одговора. На основу добијених резултата, од укупног броја домаћинстава која поседују интернет прикључак, DSL (ADSL) има 50,6% домаћинстава, кабловски интернет 29,6%, WAP i GPRS 24,1% домаћинстава, а модемску конекцију има 7,8%.

50,6% домаћинстава која имају интернет прикључак користе DSL (ADSL) конекцију

Резултати истраживања показују смањење коришћења модемске конекције за 9,7% у односу на 2010. годину, а 21,5% у односу на 2009. годину. То је, пре свега, последица раста употребе широкопојасне (broadband) конекције.

Граф. 5. Тип интернет конекције

31% домаћинстава у Србији има широкопојасну (broadband) интернет конекцију

У Србији 31% домаћинстава има широкопојасну (broadband) интернет конекцију, што чини повећање од 3,4% у односу на 2010. годину, а 8,1% у односу на 2009. годину. Заступљеност ове врсте интернет конекције највећа је у Београду и износи 43,4%, у Војводини 28,8%, а најмања је у централној Србији и износи 26,5%.

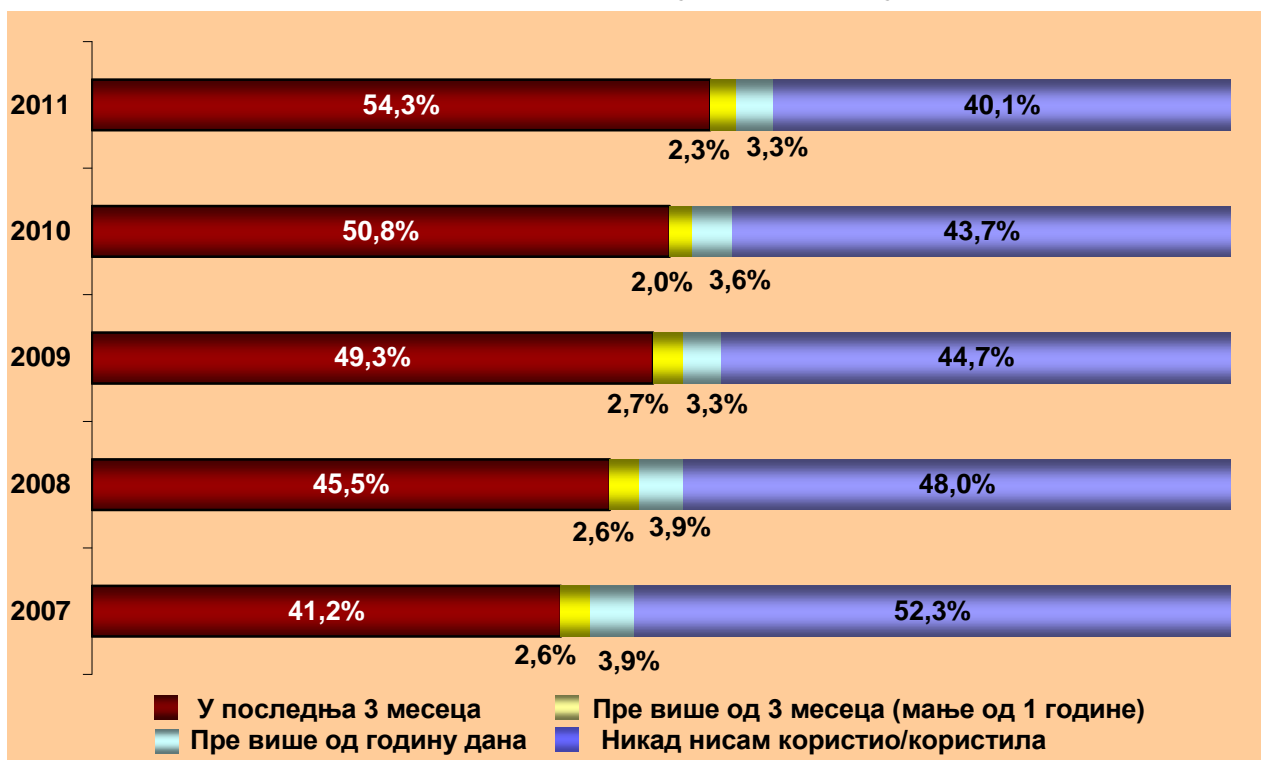
Широкопојасну (broadband) интернет конекцију већином поседују домаћинства која имају месечни приход који премашује 600 евра (71,1%), док учешће домаћинстава с приходом до 300 евра износи свега 18%.

Значајне разлике постоје и када упоредимо заступљеност ове врсте интернет конекције у урбаном и руралном делу Србије: 41,2% наспрам 16,4%.

У Републици Србији је 54,3% лица у последња три месеца користило рачунар, 2,3% лица је користило рачунар пре више од три месеца, а 3,3% пре више од годину дана. Чак 40,1% лица никада није користило рачунар. За 3,6% повећао се број корисника рачунара у односу на 2010. годину, за 4,6% у односу на 2009. годину, а за 7,9% у односу на 2008. годину.

За 3,6% повећао се број корисника рачунара у односу на 2010. годину

Граф. 6. Када сте последњи пут користили рачунар?

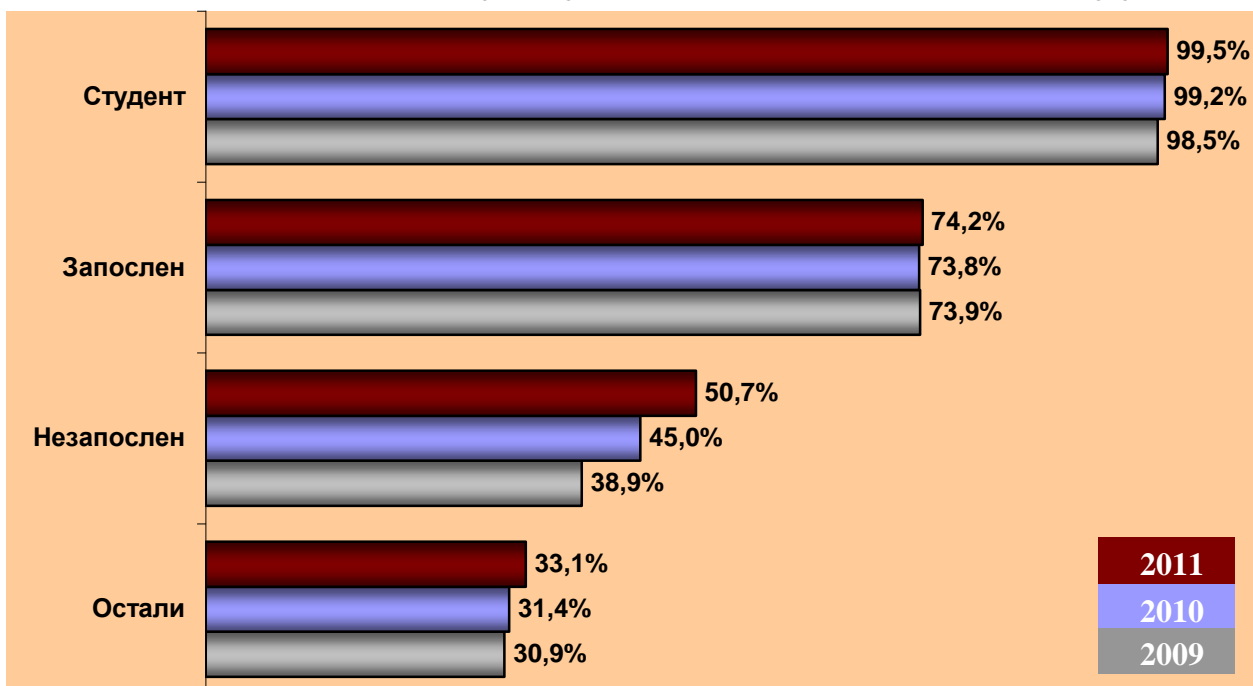
У односу на 2010. годину, број лица која су користила рачунар у последња три месеца повећао се за нешто више од 150 000.

Преко 3 050 000 лица користио је рачунар у последња три месеца

Удео корисника рачунара (у последња три месеца), према нивоу образовања:

- 81,5% од лица с вишим и високим образовањем;
- 68,4% од лица са средњим образовањем;
- 32,2% од лица са образовањем нижим од средњег образовања.

Граф. 7. Удео корисника рачунара (у последња три месеца), према радном статусу

Анализа испитаника према полу показује да је у последња три месеца 55,3% особа мушког пола и 53,4% особа женског пола користило рачунар.

На питање колико су често, у просеку, користили рачунар у последња три месеца, 80,9% испитаника одговорило је да рачунар користи сваког дана или скоро сваког дана, 13,6% најмање једном недељно, 3,8% најмање једном месечно, а 1,7% ређе него једном месечно.

Преко 2 500 000 лица користи рачунар сваког или скоро сваког дана

У односу на 2010. годину, број лица која су користила рачунар сваког или скоро сваког дана повећао се за нешто више од 200 000.

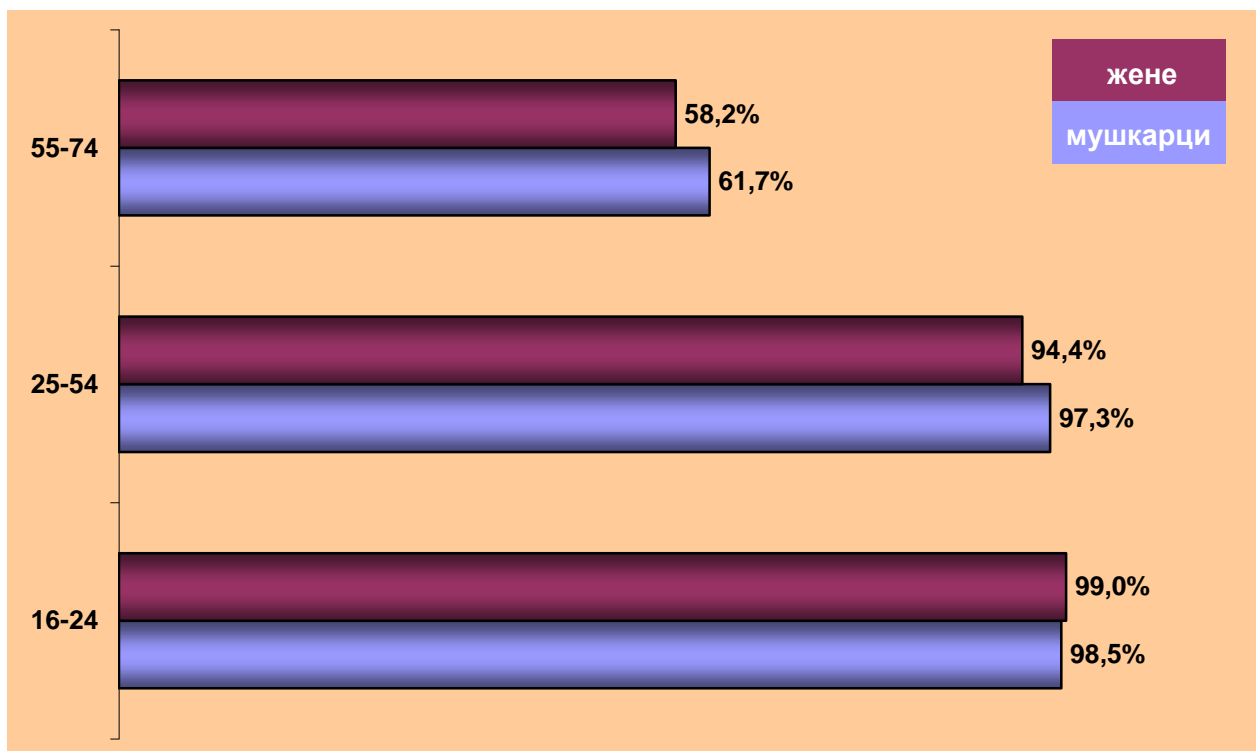
Током последња три месеца рачунар је најчешће био употребљаван у кући (92,9%), затим на послу (22,3%) и у образовној установи (8,9%).

Истраживање је показало да 85,3% становништва користи мобилни телефон, док је тај податак за 2010. годину износио 82,7%.

Преко 4 800 000 лица користи мобилни телефон

У односу на 2010. годину, број лица која су користила мобилни телефон повећао се за нешто више од 15 000.

Граф. 8. Употреба мобилног телефона, према полу и старости

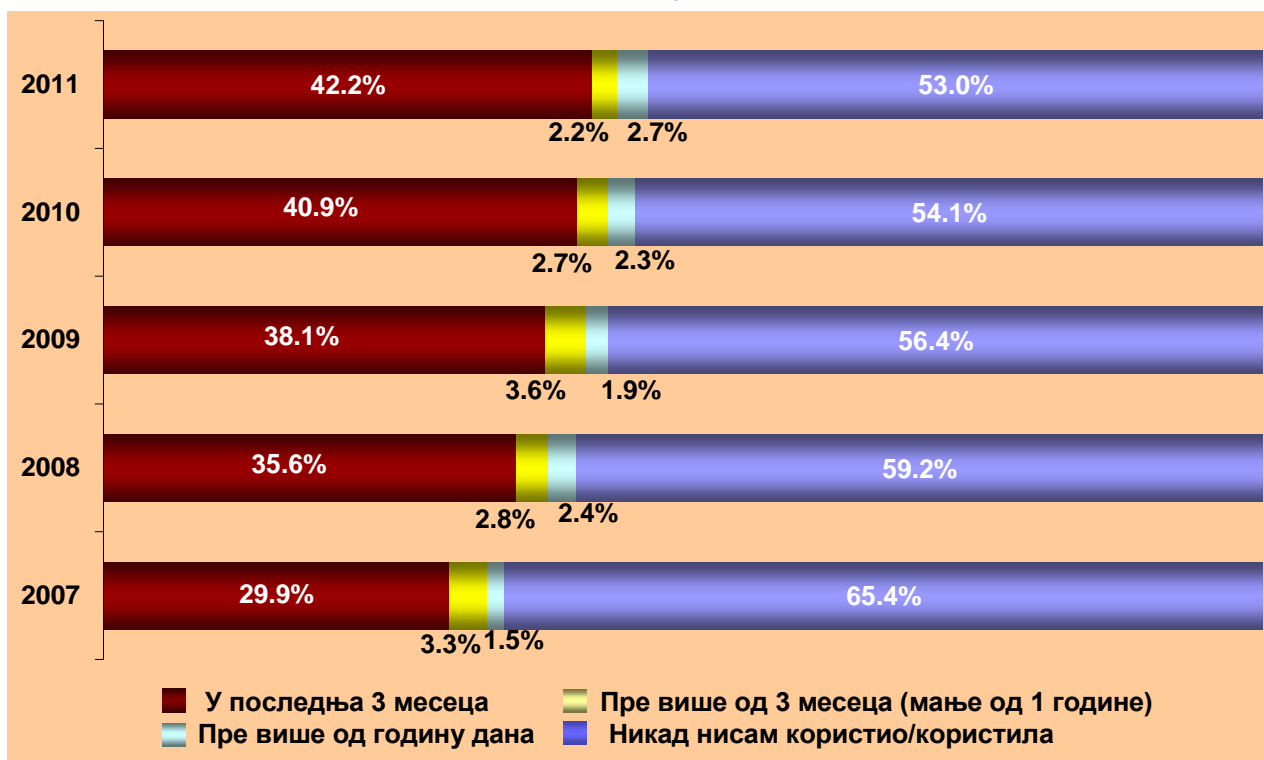

У Србији је 42,2% лица користило интернет у последња три месеца, 2,2% испитаника користило је интернет пре више од три месеца, а 2,7% пре више од годину дана. Чак 53% испитаника никад није користило интернет.

За 1,1% повећао се број лица која користе интернет у односу на 2010. годину

За 1,1% повећао се број корисника интернета у односу на 2010. годину, за 3,4% у односу на 2009. годину, за 6,2% у односу на 2008. годину, а за 12,4% у односу на 2007. годину.

Граф. 9. Када сте последњи пут користили интернет?

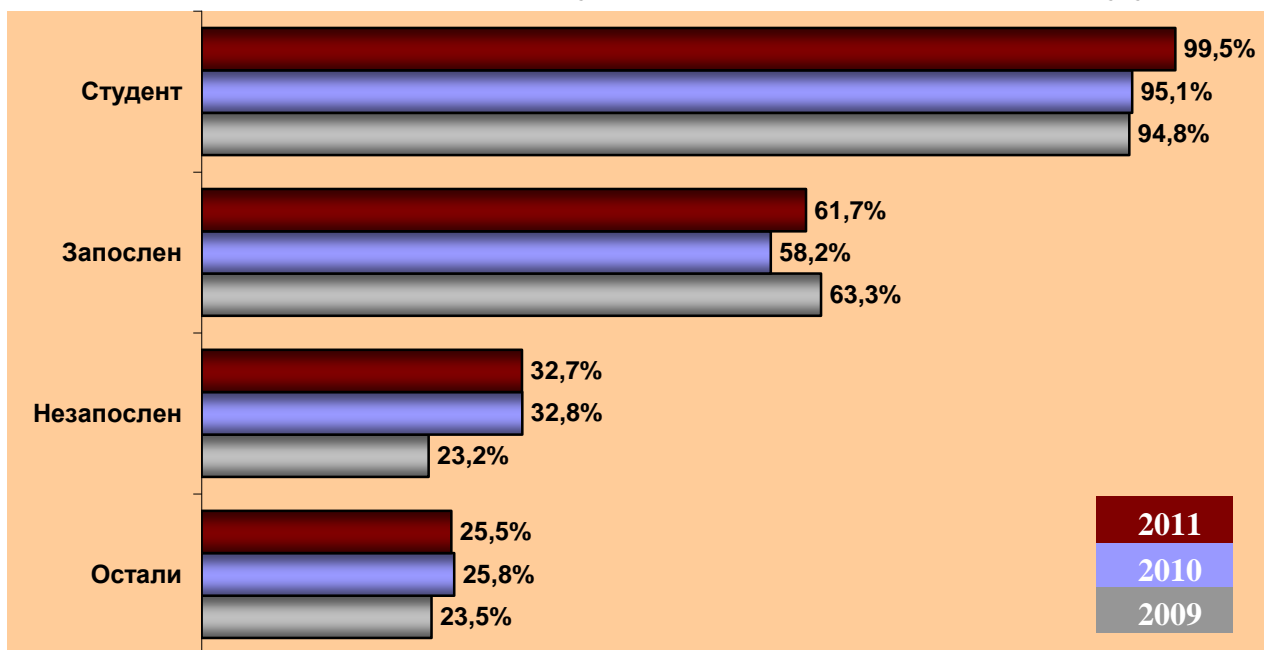
Преко 2 400 000 лица користио је интернет у последња три месеца

У односу на 2010. годину, број лица која су користила интернет у последња три месеца повећао се за нешто више од 40 000.

Удео корисника интернета (у последња три месеца), према нивоу образовања:

- 73,8% од лица с вишим и високим образовањем;
- 57,4% од лица са средњим образовањем;
- 17,7% од лица са образовањем нижим од средњег образовања.

Граф. 10. Удео корисника интернета (у последња три месеца), према радном статусу

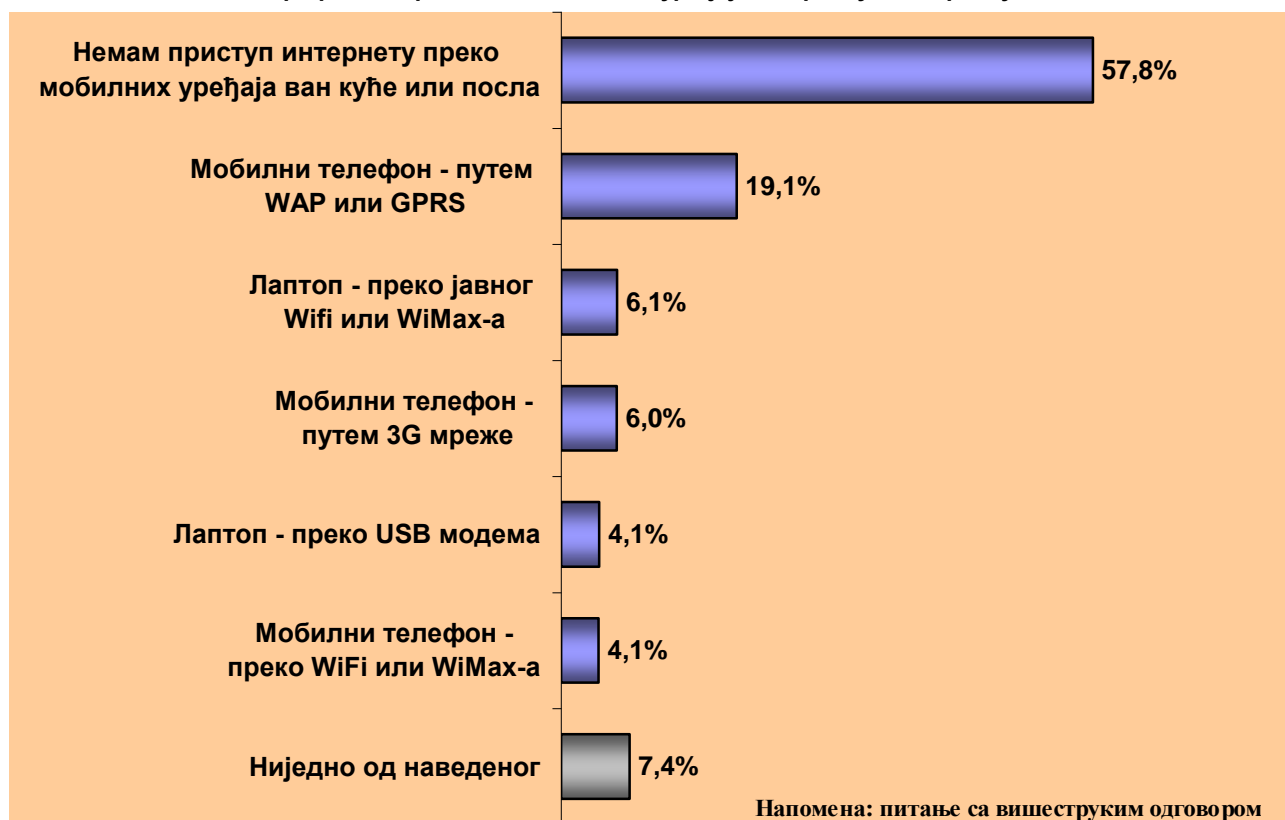
На питање колико су често, у просеку, користили интернет током последња три месеца, 80,4% испитаника одговорило је: сваког дана или скоро сваког дана.

Преко 1 900 000 лица користи интернет сваког или скоро сваког дана

У односу на 2010. годину, број лица која су користила интернет сваког или скоро сваког дана повећао се за нешто више од 200 000.

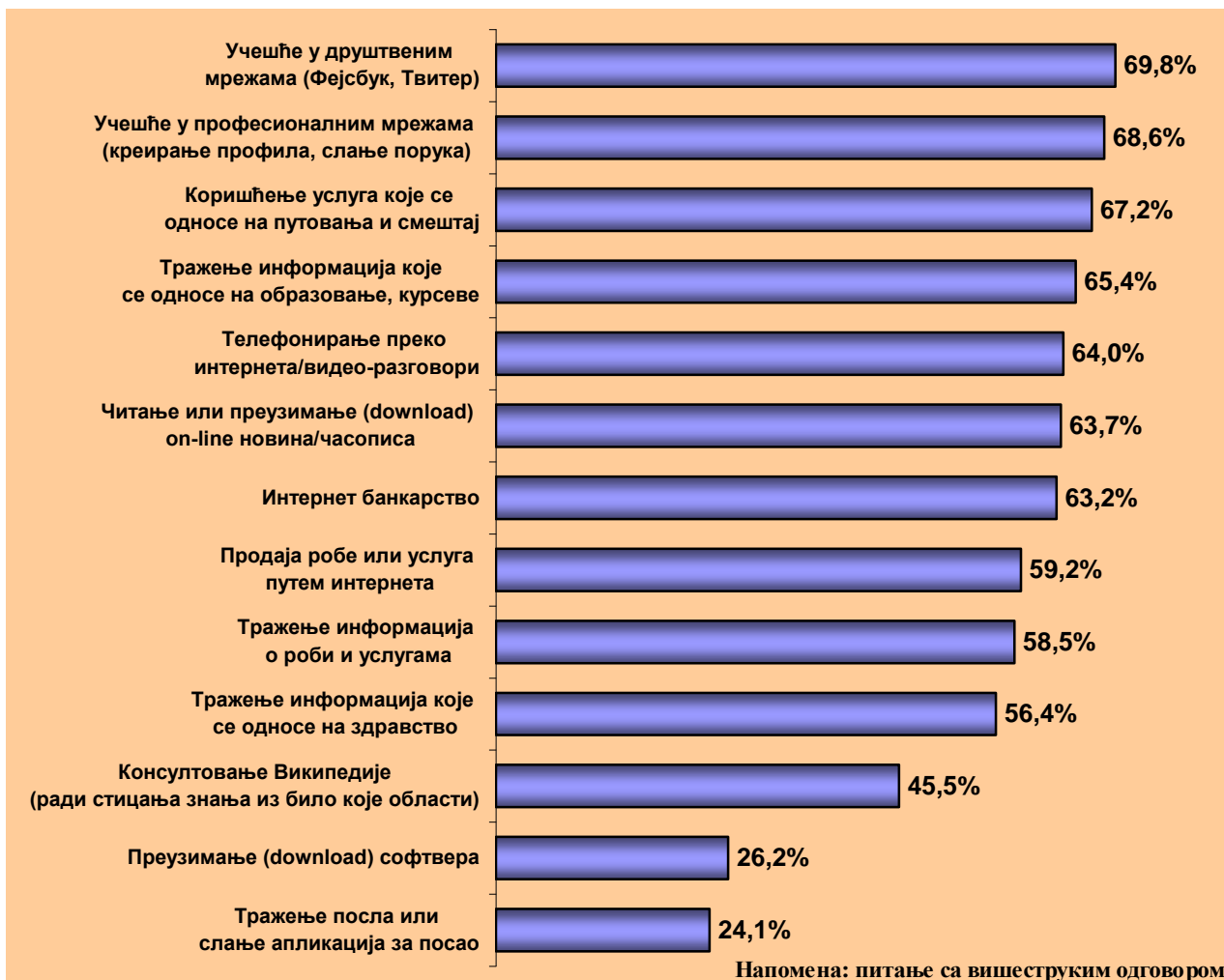
Анализа испитаника према полу показује да је у последња три месеца 43,9% особа мушког пола а 40,5% особа женског пола користило интернет.

Граф. 11. Коришћење мобилних уређаја за приступ интернету

У последња три месеца највише испитаника користило је интернет код куће (86,4%), 26,2% испитаника на послу, 19,6% испитаника у кући друге особе, 10% испитаника у образовној установи, а 9,3% испитаника у интернет кафеима.

Граф. 12. Типови коришћења интернета (у приватне сврхе) у последња три месеца

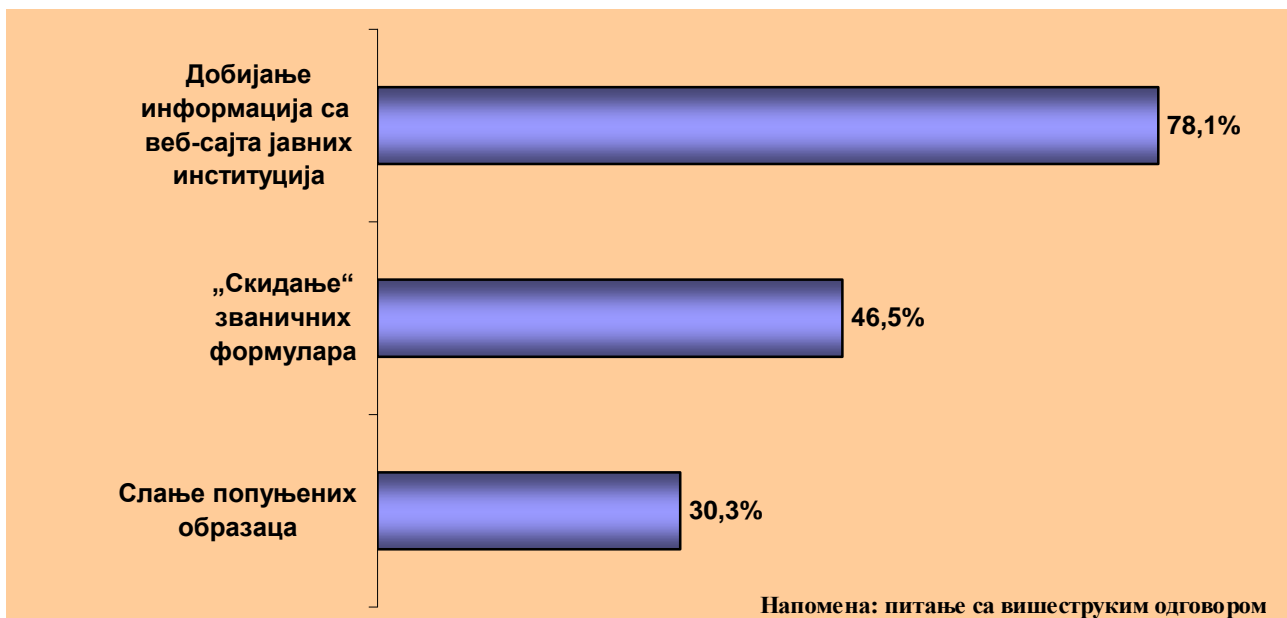

91,8% интернет популације од 16 до 24 година старости има налог на друштвеним мрежама (Фејсбук, Твитер)

Истраживање показује да 17,3% испитаника међу интернет популацијом користи интернет услуге уместо да остварује личне контакте или да посећује јавне установе или органе администрације.

Преко 680 000 лица користи електронске сервисе јавне управе

Граф. 13. За коју сте од следећих услуга јавне управе користили интернет?

Истраживање је показало и да је 78,1% испитаника у последња три месеца користило интернет за добијање информација с веб-сајта јавних институција, 46,5% за преузимање званичних формулара и 30,3% за слање попуњених образаца.

Када је реч о временском оквиру у ком су корисници интернета куповали/поручивали робу или услуге путем интернета, 9,3% корисника обавило је куповину/поручивање у последња три месеца, 5,1% пре више од три месеца, а 3,7% пре више од годину дана.

81,9% корисника интернета никада није куповало/поручивало робу или услуге путем интернета.

Преко 380 000 лица куповало је или поручивало робу/услуге путем интернета у последњих годину дана

У односу на 2010. годину, број лица која су куповала или поручивала робу/услуге путем интернета повећао се за нешто више од 100 000.

Истраживање је показало да је само 5,6% испитаника похађало неки курс у вези са коришћењем рачунара у последње три године. Чак њих 79,7% изјавило је да никада није похађало никакав курс.

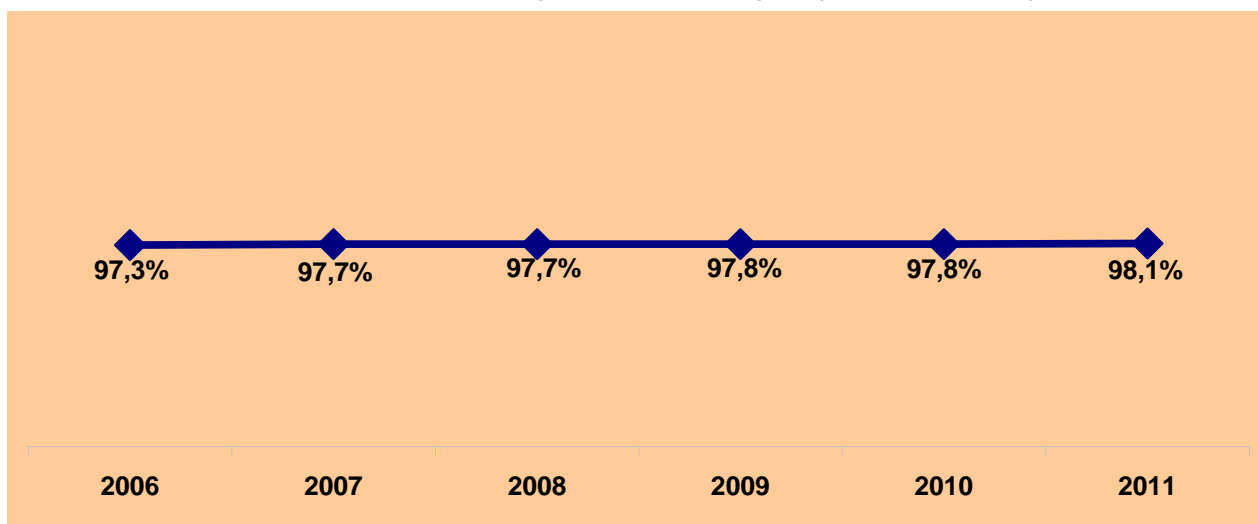
• Предузећа

Према методологији Евростата, овде су обухваћена предузећа са 10 и више запослених из следећих делатности¹: прерађивачка индустрија; грађевинарство; трговина на велико и мало, поправка моторних возила; саобраћај, складиштење и везе; послови у вези с некретнинама; снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и водом; услуге смештаја и исхране; информисање и комуникација; административне и помоћне услужне делатности; као и финансијски сектор (банке и осигуравајућа друштва).

Резултати истраживања показују да 98,1% предузећа на територији Републике Србије користи рачунар у свом пословању, што нам указује на повећање од 0,3% у односу на 2010. годину. Заступљеност рачунара највећа је код великих предузећа (предузећа с више од 250 запослених) и у средњим предузећима (предузећа са 50–249 запослених) и износи 100%, док заступљеност рачунара у малим предузећима (10–49 запослених) износи 98%.

98,1% предузећа користи рачунар у свом пословању

Граф. 14. Да ли ваше предузеће користи рачунар у свом пословању?

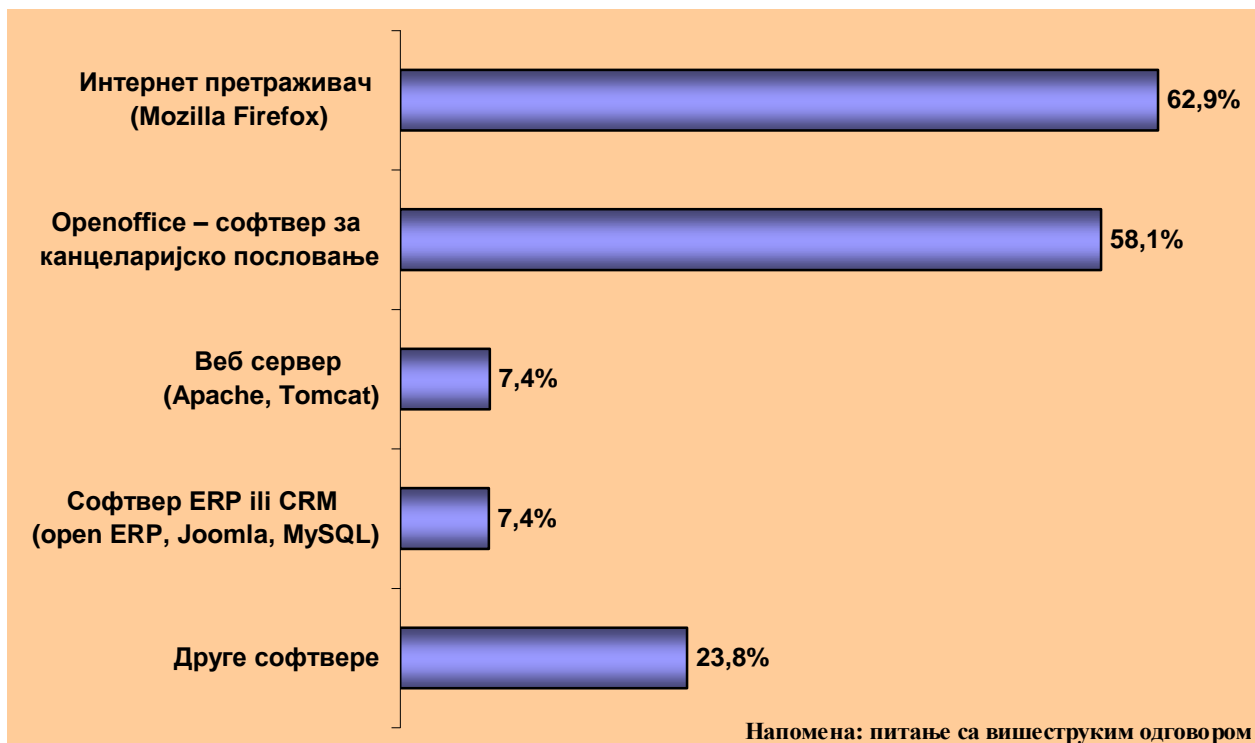

Заступљеност рачунара у предузећима варира у зависности од територијалне целине: у Београду она износи 99,3%, у Војводини 98,4%, а у централној Србији 96,5%.

62,9% предузећа поседује интернет претраживач Mozilla Firefox

¹ Од 2011. године примењује се Класификација делатности у складу са Уредбом о класификацији делатности („Службени гласник РС“, број 54/10). Ова класификација је усклађена са NACE rev.2.

Граф. 15. Да ли је ваше предузеће током јануара 2011. бесплатно користило (open source) софтвере?

Током 2011. године 18,3% предузећа користило је Linux оперативни систем. Linux оперативни систем је најзаступљенији код великих предузећа (48,1%), затим у средњим предузећима (20,8%), док заступљеност Linux оперативног система код малих предузећа износи 15,8%.

Анализа предузећа према области пословања показује нам да банке и осигуравајућа друштва највише користе Linux систем (57,9%).

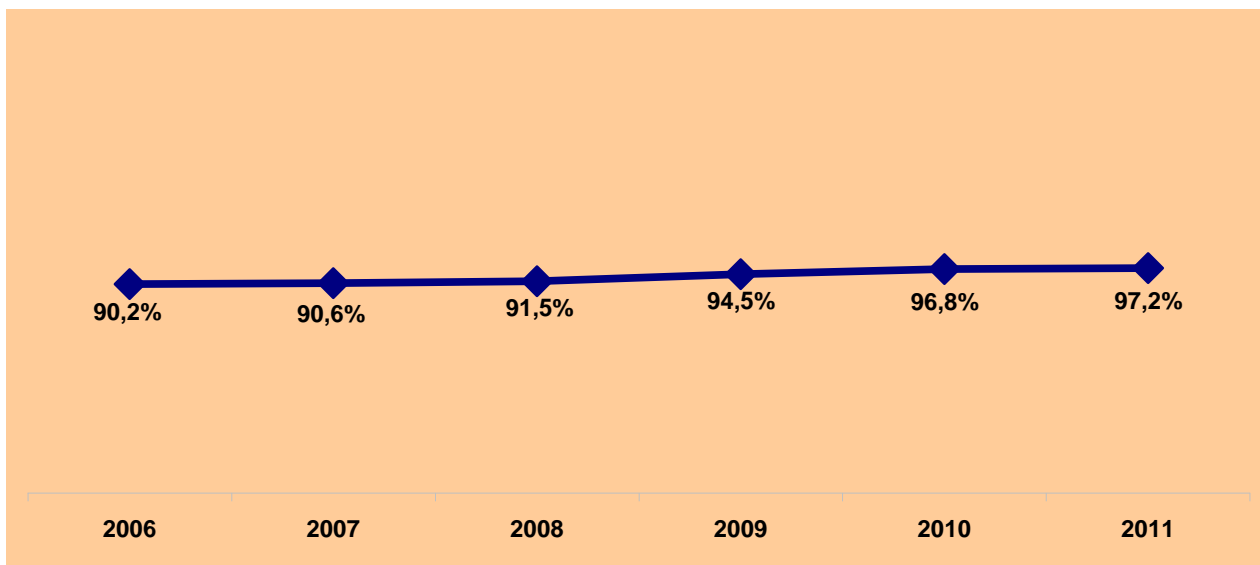
18,3% предузећа користило је Linux (open source) оперативни систем

У Републици Србији, 97,2% предузећа има интернет прикључак, што је за 0,4% више у односу на 2010. годину, 2,7% више у односу на 2009, а 5,7% више у односу на 2008. годину.

Анализа предузећа према величини показује да од укупног броја великих предузећа интернет прикључак поседује 100%. Када је реч о средњим предузећима, интернет прикључак има 99,9% предузећа. Ситуација је незнатно другачија код малих предузећа, где 96,3% тих предузећа има интернет прикључак.

97,2% предузећа има интернет прикључак

Граф. 16. Да ли ваше предузеће има приступ интернету?

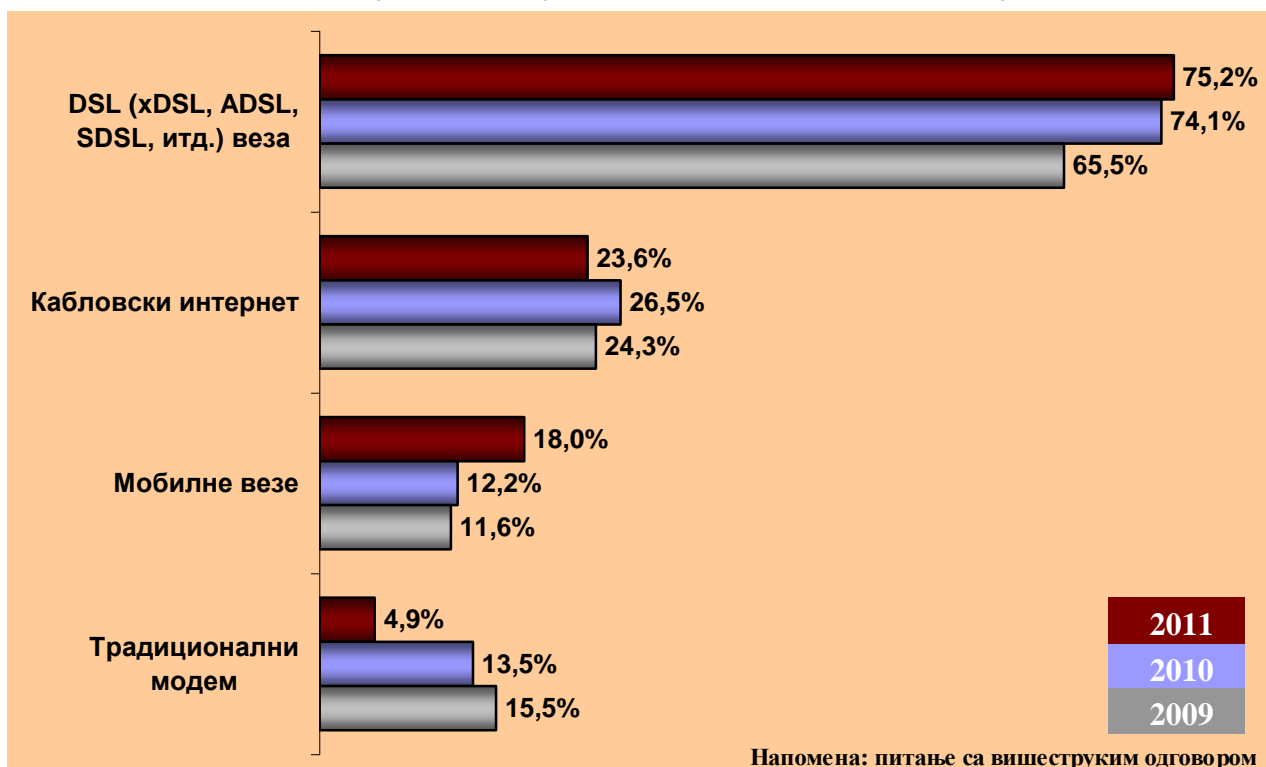
У вези с начином приступања интернету (типови конекције), предузећима је било омогућено да одаберу неколико понуђених одговора.

На основу добијених резултата, од укупног броја предузећа која поседују интернет прикључак, DSL има 75,2% предузећа, кабловски интернет 23,6% предузећа, а модемску конекцију 4,9% предузећа.

На основу података видимо смањење модемске конекције за 8,6%, као и повећање DSL-а за 1,1% у односу на 2010. годину.

75,2% предузећа која имају интернет прикључак користе DSL (xDSL, ADSL) везу

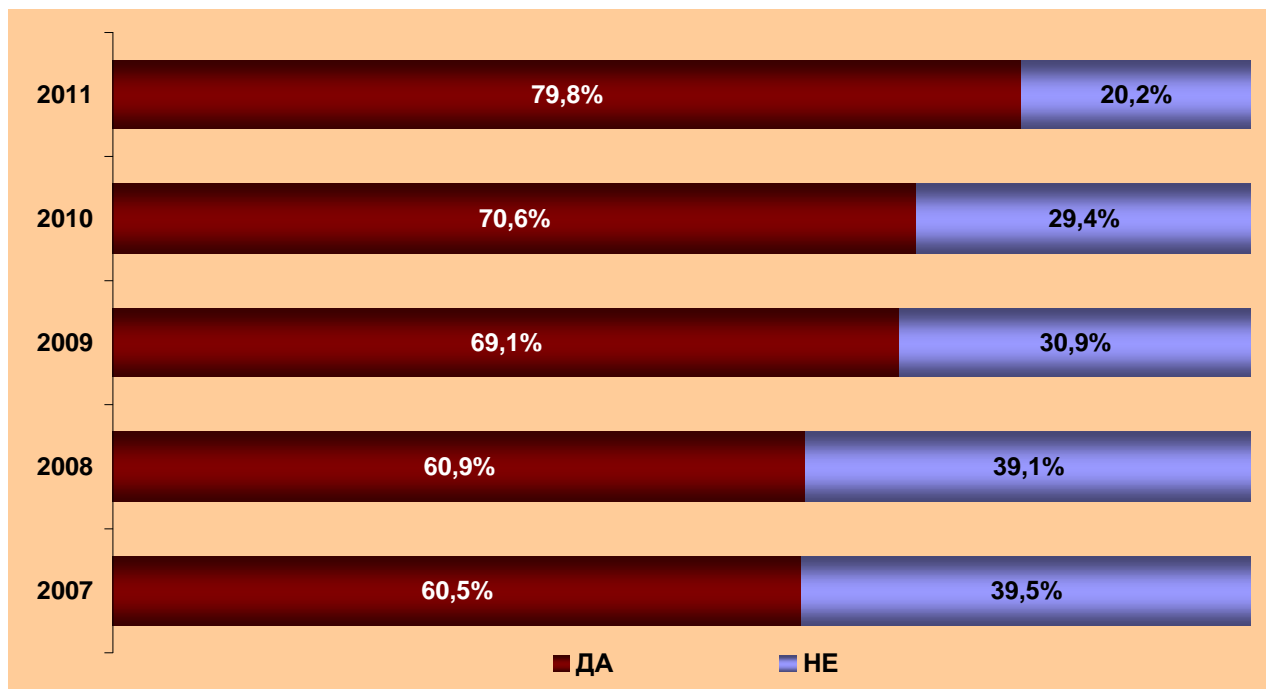
Граф. 17. Да ли ваше предузеће има неку од следећих врста екстерне конекције са интернетом?

79,8% предузећа која имају интернет прикључак користи електронске сервисе јавне управе

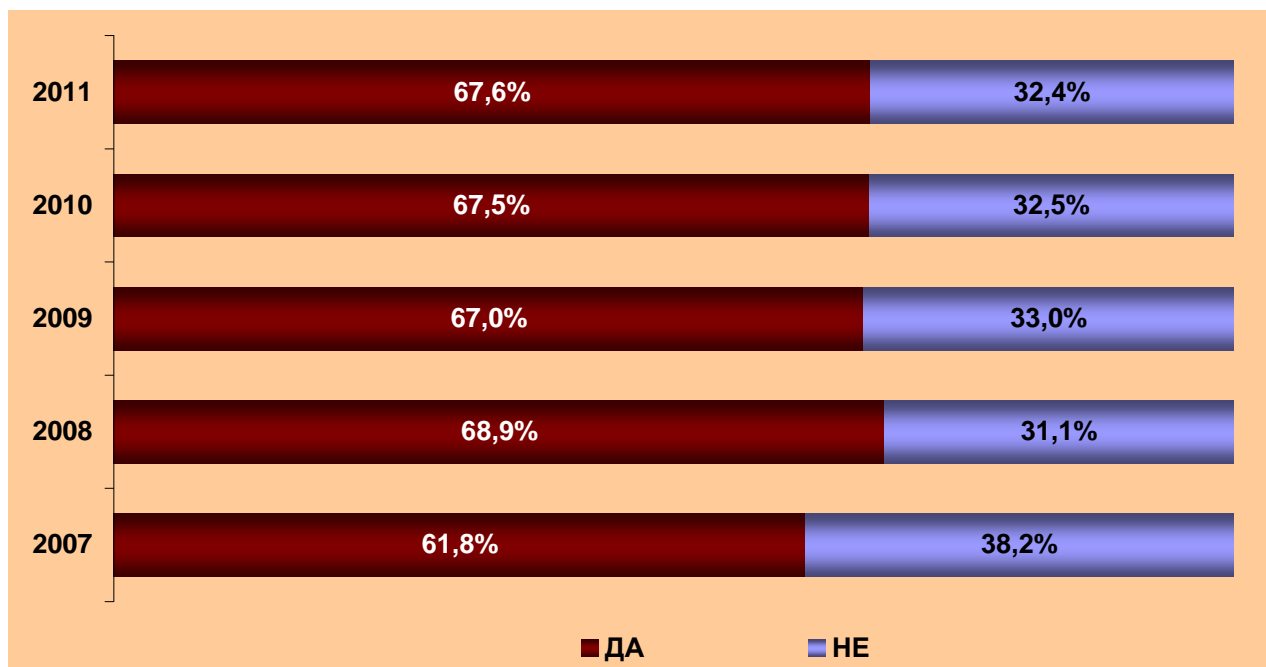
Од укупног броја предузећа која имају интернет прикључак, 79,8% предузећа користи електронске сервисе јавне управе, што чини повећање од 9,2% у односу на 2010. годину, а 10,7% у односу на 2009. годину. 20,2% предузећа не користи ту могућност.

Граф. 18. Да ли ваше предузеће користи интернет услуге јавне управе?

67,6% предузећа која имају интернет прикључак поседује веб-сајт

Граф.19. Да ли ваше предузеће има свој веб-сајт?

Разлике постоје и у зависности од територијалне целине. У Београду, веб-сајт поседује 76,8% предузећа, у Војводини 64,8%, а у централној Србији 58,8%.

Током 2010. године 32,5% предузећа која имају интернет прикључак у Републици Србији наручивало је производе/услуге путем интернета, што чини повећање од 9,2% у односу на 2009. годину, а 10,1% у односу на 2008. годину.

32,5% предузећа која имају интернет прикључак наручивало је током 2010. године производе/услуге путем интернета

Резултати истраживања показују да је само 20,7% предузећа која имају интернет прикључак током 2010. примало поруџбине (изузев имејл-поруџбина) путем интернета, што чини повећање од 0,7% у односу на 2009. годину, а 0,8% у односу на 2008. годину.

20,7% предузећа која имају интернет прикључак примало је поруџбине током 2010. године путем интернета

У Републици Србији је само 14,4% предузећа током јануара 2011. званично имало правилник који се односио на смањење количине папира који се користи за штампање или копирање, док је 12,2% предузећа имало правилник о смањењу потрошње електричне енергије потребне за рад ИКТ опреме.

Граф. 20. Да ли је у вашем предузећу током јануара 2011. постојао правилник (упутство) који се односио на?

